

คู่มือการบริหารความเสี่ยง
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

องค์การบริหารส่วนตำบลกรูด
อำเภอพนมพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งกระทรวงการคลังได้ประกาศหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว

องค์การบริหารส่วนตำบลกรูด โดยหน่วยตรวจสอบภายใน จึงได้จัดทำคู่มือบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหาสาระ ๔ บท คือ

บทที่ ๑ นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

บทที่ ๒ กำหนดระยะเวลาในการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

บทที่ ๓ แบบฟอร์มสำหรับจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

บทที่ ๔ ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์ม

หน่วยตรวจสอบภายใน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูด จะช่วยให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความเสี่ยง สามารถลดความสูญเสียจากเหตุการณ์ไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้น และทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูดบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

หน่วยตรวจสอบภายใน
องค์การบริหารส่วนตำบลกรูด

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง	๑
บทที่ ๒ กำหนดระยะเวลาในการจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๗
บทที่ ๓ แบบฟอร์มสำหรับจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง	๙
บทที่ ๔ ตัวอย่างการกรอกแบบฟอร์ม	๑๙

บทที่ ๑

นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยง

นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูด

หน่วยตรวจสอบภายในขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูด ได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร เพื่อจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์การบริหารส่วนตำบลกรูดยอมรับได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นได้อย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ดังนี้

- ๑.) ให้มีกระบวนการการบริหารจัดการความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์กระทรวงการคลัง ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒
- ๒.) ให้บริหารจัดการความเสี่ยงเป็นความรับผิดชอบของพนักงานส่วนตำบลกรูดและพนักงานจ้างในทุกระดับชั้น ที่ต้องตระหนักถึงความเสี่ยงที่มีในการปฏิบัติงานในหน่วยงานของตนและองค์กร โดยให้ความสำคัญในการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับที่เพียงพอและเหมาะสม
- ๓.) ให้มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร และสนับสนุนให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างทั่วถึง
- ๔.) ให้มีการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยงตามรอบปีงบประมาณและทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงปีละ ๑ ครั้ง ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี

แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูด

ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใด ๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอนและจะส่งผลกระทบต่อ หรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของส่วนราชการ ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้

ปัจจัยเสี่ยง หรือประเด็นความเสี่ยง หมายถึง ต้นเหตุหรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่อาจทำให้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยต้องระบุไว้ว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด เกิดขึ้นอย่างไร และทำไม ทั้งนี้สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อที่จะได้วิเคราะห์ และกำหนดมาตรการควบคุม หรือลดความเสี่ยงได้อย่างถูกต้อง ซึ่งความเสี่ยงอาจเกิดจากปัจจัยภายในองค์กรเอง เช่น กระบวนการดำเนินงานหรือระบบงานไม่เหมาะสม บุคลากรขาดความรู้ความสามารถ อัตรากำลังไม่เพียงพอ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่มีประสิทธิภาพ เป็นต้น หรืออาจเกิดจากปัจจัยภายนอกองค์กรที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ภาวะเศรษฐกิจ ภัยธรรมชาติ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจมีผลทำให้องค์กรเสียหายได้ หรือไม่สามาถบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสามารถควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

การระบุความเสี่ยง เป็นการระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ แผนงาน/โครงการ เพื่อให้ทราบถึงเหตุการณ์ที่เป็นความเสี่ยง ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อ การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ โดยต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในของหน่วยงาน ตามประเภทของความเสี่ยง ๔ ด้าน ดังนี้

๑.) ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์ (Strategic Risks) หมายถึง ความเสี่ยงจากการใช้ยุทธศาสตร์ที่ไม่เหมาะสม การที่ยุทธศาสตร์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ การมียุทธศาสตร์ที่ไม่ชัดเจนและความไม่เหมาะสมของยุทธศาสตร์ ซึ่งอาจเกิดจากการที่สภาวะแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานต้องพิจารณาว่ายุทธศาสตร์ในปัจจุบันสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจการเมือง และสังคมหรือไม่ และประเด็นยุทธศาสตร์ย่อยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์หลักของหน่วยงานหรือไม่

๒.) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risks) หมายถึง ความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการใช้ทรัพยากรโดยที่ไม่ทำให้เกิดประโยชน์เต็มที่ตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานต่าง ๆ ในการระบุความเสี่ยง หน่วยงานต้องพิจารณาว่า การดำเนินการใดสามารถทำงานได้ดี และการดำเนินการใดทำงานได้ไม่ดี หน่วยงานมีโครงสร้างและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อถือได้หรือไม่ และหน่วยงานมีทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการดำเนินงานหรือไม่

๓.) ความเสี่ยงด้านการเงินและทรัพยากร (Financial and material Risks) หมายถึง ความเสี่ยงต่อสถานะการเงินและทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งด้านรายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน และหนี้สิน ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานต้องพิจารณาว่า ทรัพยากรใดจะมีผลต่อการเงินขององค์การบริหารส่วนตำบล (ทั้งที่ชัดเจนและไม่ชัดเจน รวมถึงข้อผูกพันและปัจจัยภายนอก) และอะไรคือปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสียหายเหล่านี้

๔.) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (Compliance Risks) หมายถึง การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ทั้งของภายในและภายนอกองค์กร ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงาน ต้องพิจารณาว่างาน กระบวนการ และบุคลากรดำเนินงานตามกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่ สามารถเกิดการกระทำผิดกฎระเบียบได้อย่างไรบ้างและหากเกิดขึ้น ระบบตรวจสอบภายในสามารถตรวจเจอหรือไม่และมีกรณีตัวอย่างจากอดีตเกี่ยวกับการกระทำผิดหรือการละเว้นการปฏิบัติ

การประเมินความเสี่ยง (Risk -Assessment)

การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment) หมายถึง กระบวนการนำความเสี่ยงที่ระบุจัดลำดับความเสี่ยง โดยการประเมินโอกาสที่จะเกิดขึ้น และผลกระทบ ซึ่งโอกาสที่จะเกิดขึ้น (Likelihood) หมายถึง ความถี่หรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์เหล่านี้ ผลกระทบ (Impact) หมายถึง ขนาดความรุนแรงของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง เมื่อทำการประเมินแล้วนำมากำหนดเป็นระดับความเสี่ยงในแผนภูมิความเสี่ยง เพื่อช่วยให้สามารถเห็นภาพว่าเมื่อรวมทุกปัจจัยเสี่ยงแล้ว ปัจจัยเสี่ยงใดควรได้รับการจัดการก่อนหลังเป็นการจัดลำดับความเสี่ยงและสามารถตัดสินใจวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสมต่อไปองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ซึ่งได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) ดังนี้

๑. ตารางการพิจารณากำหนดระดับคะแนนของโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (L)

ตารางที่ ๑.๑ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ (ร้อยละ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	ไม่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๒๑ - ๔๐
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๔๑ - ๖๐
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๖๑ - ๘๐
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นร้อยละ ๘๐

ตารางที่ ๑.๒ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ (ครั้ง)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้น ๕ ปี ต่อครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้น ๒ - ๓ ปี ต่อครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้น ๑ ปี ต่อครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้น ๑ - ๖ เดือน ต่อครั้ง
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้น ๑ เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า

ตารางที่ ๑.๓ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย
๒	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้น แต่นาน ๆ ครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นค่อนข้างสูง หรือบ่อย ๆ
๕	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้ง

๒. ตารางการพิจารณากำหนดระดับคะแนนของความรุนแรงผลกระทบ (I)

ตารางที่ ๒.๑ ความรุนแรงของผลกระทบของความเสียหายในเชิงปริมาณ (ร้อยละ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๒	น้อย	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์ร้อยละ ๒๑ - ๔๐
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์ร้อยละ ๔๑ - ๖๐
๔	สูง	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์ค่อนข้างรุนแรงร้อยละ ๖๑ - ๘๐
๕	สูงมาก	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์เป็นอย่างยิ่ง มากกว่าร้อยละ ๘๐

ตารางที่ ๒.๒ ความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงในเชิงปริมาณ (มูลค่าความเสียหาย)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	> ๑๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท
๓	ปานกลาง	> ๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๔	สูง	> ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๕	สูงมาก	> ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

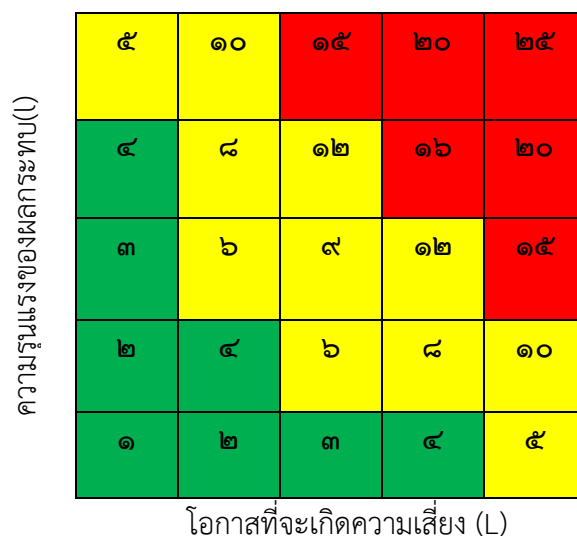
ตารางที่ ๒.๓ ความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงในเชิงคุณภาพ (การสูญเสียและบาดเจ็บ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย ไม่มีการบาดเจ็บรุนแรง
๒	น้อย	มีการสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร มีการบาดเจ็บรุนแรง
๓	ปานกลาง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๔	สูง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพักงาน
๕	สูงมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ มีการบาดเจ็บถึงชีวิต

- ระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) หมายถึง สถานะของความเสี่ยงที่ได้จากการประเมิน โอกาส และผลกระทบของแต่ละปัจจัยเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือ

- (แดง) สูง (คะแนนไม่น้อยกว่า ๑๕)
- (เหลือง) ปานกลาง (คะแนน ๕ - ๑๔)
- (เขียว) ต่ำ (คะแนน ๑ - ๔)

แผนภูมิระดับความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) เป็นกระบวนการหรือกลยุทธ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของความเสี่ยงจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ซึ่งแนวทางการจัดการความเสี่ยงมี ๔ กลยุทธ์ ดังนี้

๑.) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงตัดสินใจ หยุด ยกเลิก โครงการหรือกิจกรรมนั้นไป

๒.) การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือลดผลกระทบ หรือควบคุม ป้องกันให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

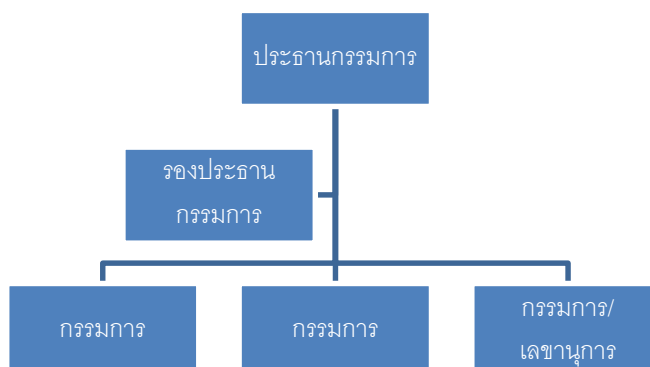
๓.) การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากต้นทุนการจัดการความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะรับได้ ไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกัน แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น

๔.) การกระจายความเสี่ยงหรือการถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป

โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยง

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นองค์ประกอบของทุกกระบวนการทำงาน มีความเชื่อมโยงกันทุกระดับ ดังนั้นโครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูด จึงมีความเชื่อมโยงกัน โดยมีคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูด ซึ่งแต่งตั้งมาจากปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนราชการ ผู้อำนวยการกองทุกกอง เป็นคณะทำงานและนายกององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประธานคณะทำงาน คณะทำงานจะเป็นผู้กำหนดนโยบาย ผลักดัน และติดตามการบริหารจัดการความเสี่ยง ในขณะที่พนักงานและเจ้าหน้าที่ทุกกอง/ส่วนราชการ ปฏิบัติหน้าที่ประเมินความเสี่ยงและบริหารจัดการความเสี่ยงตามหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละกอง องค์การบริหารส่วนตำบลกรูดแต่งตั้งคณะบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูดเมื่อวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ คณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ในการ ๑) จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ๒) ติดตามผลประเมินการบริหารจัดการความเสี่ยง ๓) จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง และ ๔) พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

ผังโครงสร้างคณะทำงานบริหารจัดการความเสี่ยงของ อบต.กรูด

วัตถุประสงค์ของการบริหารจัดการความเสี่ยง

๑. เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลกรุดมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการป้องกัน ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

๒. เพื่อแก้ไขปัญหาที่เคยเกิดแล้ว ไม่ให้เกิดขึ้นอีก

๓. เพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

๔. สร้างกรอบและแนวทางในการดำเนินงานให้แก่บุคลากรเพื่อให้สามารถบริหารจัดการความไม่แน่นอนที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์กรได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตาม พฤติกรรมเสี่ยง

๕. เพื่อให้มีระบบในการติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงและเฝ้าระวัง ความเสี่ยงใหม่ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ องค์การบริหารส่วนตำบลกรุด สามารถบรรลุเป้าหมาย จัดหรือลดผลกระทบจากเหตุการณ์ ปัญหาอุปสรรค หรือสิ่งที่ไม่คาดหมายว่าจะเกิดขึ้น และสามารถป้องกันความเสียหายต่อทรัพยากรโดยรวม ขององค์กร

ขั้นตอนการดำเนินการ	ห้วงระยะเวลาดำเนินการ														ผู้รับผิดชอบ			
	ก.ย. ๖๔	ต.ค. ๖๔	พ.ย. ๖๔	ธ.ค. ๖๔	ม.ค. ๖๕	ก.พ. ๖๕	มี.ค. ๖๕	เม.ย. ๖๕	พ.ค. ๖๕	มิ.ย. ๖๕	ก.ค. ๖๕	ส.ค. ๖๕	ก.ย. ๖๕	ต.ค. ๖๕		พ.ย. ๖๕	ธ.ค. ๖๕	
การกำหนดกิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยง (ระดับส่วนราชการ)		↔																ทุกส่วนราชการ
การจัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง (ระดับองค์กร)			↔															ทุกส่วนราชการ
สื่อสารบริหารแผนจัดการความเสี่ยง			↔															คณะทำงาน
ดำเนินการตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง				↔														ทุกส่วนราชการ
ติดตามประเมินผลและทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง (ระดับราชการ)																↔		ทุกส่วนราชการ
ติดตามประเมินผลและทบทวนการบริหารจัดการความเสี่ยง (ระดับองค์กร)																	↔	คณะทำงาน

แบบฟอร์มสำหรับจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

คำอธิบายการกรอกแบบฟอร์ม Risk ๐๑

- (๑) กรอกชื่อส่วนราชการ/กอง ตามโครงสร้างส่วนราชการ
- (๒) กรอกลำดับที่
- (๓) กรอกชื่อโครงการ/กิจกรรม
- (๔) ระบุลักษณะความเสี่ยงที่มี
- (๕) ระบุด้าน ตามตามประเภทของความเสี่ยง ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงด้านยุทธศาสตร์(Strategic Risks) หมายถึง ความเสี่ยงจากการใช้ยุทธศาสตร์ที่ไม่เหมาะสม การที่ยุทธศาสตร์ไม่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และภารกิจ การมียุทธศาสตร์ที่ไม่ชัดเจนและ ความไม่เหมาะสมของยุทธศาสตร์ ซึ่งอาจเกิดจากการที่สถานะแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลง ในการระบุ ความเสี่ยงหน่วยงานต้องพิจารณาว่ายุทธศาสตร์ในปัจจุบันสอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจ การเมือง และสังคมหรือไม่ และประเด็นยุทธศาสตร์ย่อยสอดคล้องกับยุทธศาสตร์หลักของหน่วยงาน หรือไม่

๒. ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risks) หมายถึง ความเสี่ยงจากการดำเนินงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการใช้ทรัพยากรโดยที่ไม่ทำให้เกิดประโยชน์เต็มที่ตามภารกิจ ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูดและหน่วยงานต่าง ๆ ในการระบุความเสี่ยง หน่วยงานต้อง พิจารณาว่า การดำเนินการใดสามารถทำงานได้ดีและและการดำเนินการใดทำงานได้ไม่ดี หน่วยงาน มีโครงสร้างและระบบเทคโนโลยี สารสนเทศที่เชื่อถือได้หรือไม่ และหน่วยงานมีทรัพยากรที่เพียงพอ และเหมาะสมต่อการดำเนินงานหรือไม่

๓. ความเสี่ยงด้านการเงินและทรัพยากร (Financial and material Risks) หมายถึง ความเสี่ยง ต่อสถานะการเงินและทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูด ทั้งด้านรายได้ รายจ่าย ทรัพย์สิน และหนี้สิน ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานต้องพิจารณาว่า ทรัพยากรใดจะมีผลต่อการเงิน ขององค์การบริหารส่วนตำบลกรูด (ทั้งที่ชัดเจนและไม่ชัดเจน รวมถึง ข้อผูกพันและปัจจัย ภายนอก) และอะไรคือปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงเหล่านั้น

๔. ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย (Compliance Risks) หมายถึง การไม่ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ทั้งของภายในและภายนอกองค์กร ในการระบุความเสี่ยงหน่วยงานต้อง พิจารณาว่า งานกระบวนการ และบุคลากรดำเนินงานตามกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือไม่ สามารถเกิด การกระทำผิดกฎระเบียบได้อย่างไรบ้างและหากเกิดขึ้น ระบบตรวจสอบภายในจะสามารถตรวจเจอ หรือไม่ และมีกรณีตัวอย่างจากอดีตเกี่ยวกับการกระทำผิดหรือไม่ปฏิบัติ

(๖) เลือกระบุแหล่งที่มาของความเสี่ยง ดังนี้ (สามารถเลือกได้ หลายปัจจัยพร้อมกัน)

๑. จากปัจจัยภายนอก
๒. จากปัจจัยภายใน

คำอธิบายการกรอกแบบฟอร์ม Risk ๐๒

- (๑) กรอกชื่อส่วนราชการ/กอง ตามโครงสร้างส่วนราชการ
- (๒) กรอกชื่อโครงการ/กิจกรรม ตามช่อง (๓) ของแบบ R ๐๑
- (๓) ระบุลักษณะความเสี่ยงที่มีตามช่อง (๔) ของแบบ R ๐๑
- (๔) ประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง สามารถเลือกตามตัวอย่างเกณฑ์และนำไปปรับใช้ ดังนี้

ตารางการพิจารณากำหนดระดับคะแนนของโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (L)

ตารางที่ ๑.๑ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ (ร้อยละ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	ไม่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้น หรือมีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นน้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นร้อยละ ๒๑ - ๔๐
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นร้อยละ ๔๑ - ๖๐
๔	สูง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นร้อยละ ๖๑ - ๘๐
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นร้อยละ ๘๐

ตารางที่ ๑.๒ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ (ครั้ง)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น ๕ ปี ต่อครั้ง
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น ๒ - ๓ ปี ต่อครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น ๑ ปี ต่อครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น ๑ - ๖ เดือน ต่อครั้ง
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้น ๑ เดือนต่อครั้งหรือมากกว่า

ตารางที่ ๑.๓ โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเชิงปริมาณ

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นเพียงเล็กน้อย
๒	น้อย	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นแต่นาน ๆ ครั้ง
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นบางครั้ง
๔	สูง	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นค่อนข้างสูง หรือบ่อย ๆ
๕	สูงมาก	มีโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นทุกครั้งหรือเกือบทุกครั้ง

(๕) ประเมินผลกระทบของความเสี่ยง สามารถเลือกตามตัวอย่างเกณฑ์และนำไปปรับใช้ ดังนี้

๓. ตารางการพิจารณากำหนดระดับคะแนนของความรุนแรงผลกระทบ (I)

ตารางที่ ๒.๑ ความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงในเชิงปริมาณ (ร้อยละ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์น้อยกว่าร้อยละ ๒๐
๒	น้อย	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์ร้อยละ ๒๑ - ๔๐
๓	ปานกลาง	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์ร้อยละ ๔๑ - ๖๐
๔	สูง	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์ค่อนข้างรุนแรงร้อยละ ๖๑ - ๘๐
๕	สูงมาก	มีผลกระทบในการปฏิบัติงานหรือวัตถุประสงค์เป็นอย่างมากยิ่ง มากกว่าร้อยละ ๘๐

ตารางที่ ๒.๒ ความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงในเชิงปริมาณ (มูลค่าความเสียหาย)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท
๒	น้อย	> ๑๐,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ บาท
๓	ปานกลาง	> ๕๐,๐๐๐ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท
๔	สูง	> ๕๐๐,๐๐๐ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๕	สูงมาก	> ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

ตารางที่ ๒.๓ ความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ยงในเชิงคุณภาพ (การสูญเสียและบาดเจ็บ)

คะแนน	ระดับโอกาสที่เกิดขึ้น	คำอธิบาย
๑	น้อยมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินเล็กน้อย ไม่มีการบาดเจ็บรุนแรง
๒	น้อย	มีการสูญเสียทรัพย์สินพอสมควร มีการบาดเจ็บรุนแรง
๓	ปานกลาง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นหยุดงาน
๔	สูง	มีการสูญเสียทรัพย์สินมาก มีการบาดเจ็บสาหัสถึงขั้นพักงาน
๕	สูงมาก	มีการสูญเสียทรัพย์สินอย่างมหันต์ มีการบาดเจ็บถึงชีวิต

(๖.) กรอกค่าคะแนน โดยนำค่าในตารางช่อง (๔) X (๕) พร้อมทั้งระบุว่า สูง ปานกลาง หรือ ต่ำ โดยพิจารณาจากแผนภูมิระดับความเสี่ยงดังต่อไปนี้

แผนภูมิระดับความเสี่ยง

ความรุนแรงของผลกระทบ (I)	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
	๔	๙	๑๒	๑๖	๒๐
	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
	๒	๔	๖	๘	๑๐
	๑	๒	๓	๔	๕
	โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (L)				

- (แดง) สูง (คะแนนไม่น้อยกว่า ๑๕)
- (เหลือง) ปานกลาง (คะแนน ๕ - ๑๔)
- (เขียว) ต่ำ (คะแนน ๑ - ๔)

(๗) ทำเครื่องหมาย ลงในช่องวิธีการบริหารความเสี่ยงที่เลือกใช้

- การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance) เป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง และหน่วยงานไม่อาจยอมรับได้ จึงต้องตัดสินใจ หยุด ยกเลิก โครงการหรือกิจกรรมนั้นไป

- การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงาน หรือการออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิด หรือลดผลกระทบ หรือควบคุม ป้องกันให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

- การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้น เนื่องจาก ต้นทุน การจัดการความเสี่ยงสูงกว่าประโยชน์ที่จะได้รับ ไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกัน แต่ควรมีมาตรการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อรองรับผลที่จะเกิดขึ้น

- การกระจายความเสี่ยงหรือการถ่ายโอนความเสี่ยง (Risk Sharing) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอน ความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกัน

คำอธิบายการกรอกแบบฟอร์ม Risk ๐๓

- (๑) กรอกชื่อส่วนราชการ/กอง ตามโครงสร้างส่วนราชการ
- (๒) กรอกลำดับที่
- (๓) กรอกโครงการ/กิจกรรม เหมือน แบบ R ๐๑ และ R ๐๒
- (๔) กรอกความเสี่ยง เหมือน แบบ R ๐๑ และ R ๐๒
- (๕) กรอกวัตถุประสงค์ของการวางแผนจัดการความเสี่ยง
- (๖) กรอกวิธีการจัดการความเสี่ยงตามวิธีการบริหารความเสี่ยงในคอลัมน์ (๗) ของตาราง R ๐๒ โดยให้

อธิบายวิธีการดำเนินการด้วย

- (๗) ระบุระยะเวลาและความถี่ในการดำเนินการ
- (๘) ระบุผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรม
- (๙) ระบุคำอธิบายอื่น ๆ (ถ้ามี)

คำอธิบายการกรอกแบบฟอร์ม Risk ๐๔

- (๑) กรอกชื่อส่วนราชการ/กอง ตามโครงสร้างส่วนราชการ
- (๒) กรอกโครงการ/กิจกรรม เหมือนคอลัมน์ (๓) ในแบบ R ๐๓
- (๓) กรอกความเสี่ยง เหมือนคอลัมน์ (๔) ในแบบ R ๐๓
- (๔) กรอกวิธีการจัดการความเสี่ยงเหมือนคอลัมน์ (๖) ในแบบ R ๐๓
- (๕) ระบุผลความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง โดยเลือกระบุสถานะ ดังนี้ - แล้วเสร็จ - อยู่ระหว่างดำเนินการ - ยังไม่ได้ดำเนินการ
- (๖) ระบุเอกสารที่เกี่ยวข้องจากการดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง (ถ้ามี) เช่น เลขที่คำสั่ง เลขที่บันทึกข้อความ เป็นต้น
- (๗) ระบุผลการประเมินความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่ โดยใช้เกณฑ์ประเมินความเสี่ยงตามแบบ R ๐๒
- (๘) ระบุคำอธิบายอื่น ๆ (ถ้ามี)
- (๙) ระบุกิจกรรมที่จำเป็นต้องนำไปบริหารจัดการความเสี่ยงต่อไป